

BRISANJE POMORSKIH OBJEKATA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

Tekst: **odvjetnica Tiziana Paris**
Foto: **arhiva Burze Nautike**

Boraveći nedavno u Lučkoj kapetaniji prilikom rješavanja jednog upravnog predmeta, pročitala sam zanimljivu Uputu Ministarstva mora, prometa i infrastrukture o postupanju nakon donošenja rješenja o brisanju pomorskih objekata po službenoj dužnosti. Posebno me zaintrigiralo kad sam pročitala „**BRISANJE po službenoj dužnosti**“ te sam se upitala: Što je to što može navesti državna tijela da izbrišu pomorske objekte? Temeljem kojeg zakona? Kako postupiti ukoliko su pogriješili, i što ako i dalje želimo da naše plovilo ostane upisano?

Ovim člankom pokušat ću dati odgovore na gore navedena pitanja i objasniti o čemu je u konkretnom slučaju riječ. No, krenimo iz početka.

Uputom Ministarstva mora, prometa i infrastrukture klasa: 342-01/16-01/623,

urbroj: 530-04-21-53 od dana 2. veljače 2021. godine utvrđeno je kako je navedeno Ministarstvo dana 27. prosinca 2020. godine sukladno Prijelaznim i završnim odredbama čl. 280 Zakona o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika (NN 17/19) po službenoj dužnosti obrisalo sve pomorske objekte koji nisu bili u skladu s odredbama Pomorskog zakonika.

Naime, navedenim se člankom određuje kako će nadležni Ministar u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu spomenutog Zakona, na mrežnim stranicama Ministarstva objaviti popis imena i oznaka svih pomorskih objekata upisanih u postojeće upisnike, odnosno očevidnike čiji podaci nisu usklađeni s odredbama Pomorskog zakonika, s opisom neusklađenosti. Nakon navedene obavijesti, vlasnici pomorskih objekata dužni su do 31. prosinca 2019.

godine podnijeti Ministarstvu zahtjev za usklađenje podataka iz stavka 1. navedenog članka. Ukoliko vlasnici ne postupe sukladno navedenom do isteka navedenog roka, tada će se po sili Zakona smatrati da je pomorski objekt propao i na njega će se primijeniti odredbe navedenog Zakona koje se odnose na brisanje po službenoj dužnosti propalih brodova.

O ČEMU SE ZAPRAVO RADI?

Neposredno nakon stupanja na snagu Pomorskog zakonika na mrežnim stranicama Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, objavljen je popis imena i oznaka svih pomorskih objekata upisanih u postojeće upisnike odnosno očevidnike čiji podaci nisu usklađeni s odredbama Pomorskog zakonika s opisom neusklađenosti. Vlasnici pomorskih objekata su stoga

do 31. prosinca 2019. godine bili dužni podnijeti zahtjev za usklađenje podataka lučkim kapetanijama i ispostavama lučkih kapetanija, jer se istekom roka za usklađivanje podataka smatra da je pomorski objekt propao.

Međutim, navedeno nije jedini slučaj brisanja plovila po službenoj dužnosti. Naime, izmjenama Pomorskog zakonika predviđena je i mogućnost brisanja jahti i brodice od strane lučkih kapetanija i ispostava lučkih kapetanija po službenoj dužnosti **u slučaju ne plaćanja naknada za sigurnost plovidbe dvije godine uzastopno** kao i u slučaju da vlasnicima koji uredno podmiruju naknadu za sigurnost plovidbe i naknadu za upotrebu pomorskog dobra, a nemaju upisani osobni identifikacijski broj (OIB) u upisnicima i očevidnicima lučkih kapetanija i ispostava lučkih kapetanija, **nisu dostavili osobni**

identifikacijski broj do 31. prosinca 2019. godine!

Sad se opravdano pitamo: Zašto je zakonodavac predvidio tako „stroge“ odredbe? A možemo se zapitati i jesu li one uopće i zakonite?

OPRAVDANJE ZA ZAKON

Naime, odgovor na prvo pitanje je vrlo jednostavan: Do stupanja na snagu novog Pomorskog zakonika, podaci o pomorskim objektima i vlasnicima pomorskih objekata nažalost nisu bili u potpunosti uređeni. U brojnim slučajevima, brodice su ostale upisane na ime osobe koja je odavno preminula ili je ostala upisana brodice koja je davno uništena. Dakle, svi mi koji se pretežito bavimo pomorskim pravom i u direktnom smo doticaju s informacijama znamo da je do 2020. godine vladao popriličan „kaos“ u upisnicima.

Upisnik brodova uspostavljen je kao jedinstveno upisno mjesto za upis svih pomorskih objekata hrvatske državne pripadnosti. Na taj način napustio se postojeći sustav višestrukih upisnika i očevidnika koji su vođeni na razini lučkih kapetanija i ispostava lučkih kapetanija te pojedinih vrsta pomorskih objekata. Također ima funkciju jedinstvenog upravnog mjesta na način da stranka ne prilaže dokumente koje izdaju druga državna tijela već se to pribavlja po službenoj dužnosti elektroničkom razmjenom podataka.

Uvedene su i elektroničke isprave za sve pomorske objekte u nacionalnoj plovidbi, osim u međunarodnoj plovidbi gdje se izdaju i elektroničke i papirnate dvojezične isprave. Napuštanje izdavanja papirnatih isprava za cilj ima ekonomičnost i modernizaciju sustava budući da sve inspeksijske službe imaju

omogućen elektronski uvid u službene evidencije podataka.

JE LI ZAKON NEZAKONIT?

S jedinim ciljem uređenja podataka o pomorskim objektima i vlasnicima pomorskih objekata odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika (Narodne novine broj 17/19) propisan je čitav niz novih odredbi koje se odnose na opis pomorskih objekata te sređivanje podataka o pomorskim objektima i vlasnicima pomorskih objekata.

Dakle, shvaćamo cilj... ali i dalje se pitamo je li način zakonit? U tom pogledu posebno je upitna zakonitost odredbe kojom se utvrđuje brisanje plovila u slučaju da se ne dostavi OIB ili u slučaju neplaćanja naknade za sigurnost plovidbe u razdoblju od dvije godine. Glede OIB-a podsjećamo sve kako je i lučka kapetanija spojena, ili barem bi u današnje vrijeme tehnološkog napretka

trebala biti spojena sa sustavom porezne uprave o OIB-u, tako da im je automatski dostupan, ili bi makar trebala imati mogućnost provjere OIB-a. Međutim, ovakva odredba, koja je, podsjećamo, i dalje na snazi, prebacuje odgovornost i obvezu na vlasnika, a sankcija je stvarno velika - brisanje plovila! Stoga se opravdano pitamo: je li takva sankcija stvarno zakonita i opravdana?

Podsjećamo kako je posebno upitna zakonitost odredbe o brisanju plovila zbog neplaćanja naknade kroz dvije godine uzastopce. Naime, svi, ne samo mi pravnici, već i laici, znamo kako se u slučaju neurednog podmirenja obveza pokreće ovrha. Zato se logičnim nameće pitanje iz kojega razloga zakonodavac i u tom slučaju nije predvidio obvezu pokretanja ovršnog postupka radi naplate, već je odredio mnogo strožu sankciju, odnosno brisanje plovila iz upisnika. Na to pitanje odgovora nemam...

Jedino što bi se moglo predložiti jest pokretanje pitanja zakonitosti sadržaja takve odredbe pred Ustavnim sudom, nakon čega bi se mogla izgovoriti ona popularna rečenica „neka institucije odrade svoj posao“.

ŠTO ZAPRAVO ZNAČI BRISANJE IZ UPISNIKA?

Nakon što se plovilo izbriše iz upisnika, to plovilo službeno više ne postoji, i to se obično radi kada dođe do potpunog gubitka plovila. A sada se postavlja pitanje što napraviti u slučaju da barka zapravo zaista postoji, i da ju je kapetanija izbrisala? Što napraviti recimo u slučaju da vlasnik dvije godine uzastopce nije primio račun za plaćanje naknade i plovilo mu se sada izbrisalo? Ima li taj vlasnik pravo na žalbu na navedeno Rješenje, i kako može ponovno upisati plovilo koje je izbrisano, ali ne njegovom krivnjom?

Gore navedeno brisanje pomorskih objekata po službenoj dužnosti izvršilo se do 28. prosinca 2020. godine. Upravo zbog toga donesena je i Uputa Ministarstva koju smo citirali na početku članka i koja se nalazi na Oglasnoj ploči u svim lučkim kapetanijama. Tim uputama se jasno definira kako treba postupiti ukoliko je plovilo brisano, a postoji i želi se koristiti.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Prvenstveno je istaknuto kako se na rješenje o brisanju po službenoj dužnosti ne može uložiti žalba ali se može pokrenuti upravni spor. I sada se postavlja pitanje isplati li se to? Odluku prepuštam vlasnicima plovila koji moraju uzeti u obzir da bilo koji spor traje minimum dvije godine, a problem je u tome što oni u međuvremenu ne mogu koristiti svoje plovilo. Stoga se pitamo: koja je iduća solucija?

Postoji mogućnost PRIGOVORA vlasnika brisanog pomorskog objekta u kojem vlasnik izjavljuje da je pravovremeno dostavio potrebne podatke, ali zbog nedostatka istih brisanje pomorskog objekta je ipak provedeno. Ukoliko se naknadno utvrdi točnost tih navoda, provest će se i obnova postupka po službenoj dužnosti, i donijeti rješenje sukladno odredbi članka 123. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“ br. 47/09).

Kao potvrdu pravovremenog podnošenja zahtjeva potrebno je

dostaviti valjani dokaz. Obnova postupka nije dozvoljena i neće se odobravati u slučajevima kada je vlasnik tek po zaprimanju rješenja o brisanju zatražio ažuriranje i unos podataka koji su nedostajali.

PONOVNI UPIS

U tom slučaju se plovilo briše po službenoj dužnosti, i jedino što vlasniku preostaje jest podnošenje zahtjeva za upis tako brisanog pomorskog objekta. Temeljem odredbi članka 60. Pravilnika o vođenju upisnika brodova, najvišoj dopuštenoj starosti i tehničkim uvjetima za upisnik brodova („Narodne novine“ br. 13/2020) vlasnik je ovlašten podnijeti zahtjev za ponovni upis ukoliko dostavi sve potrebne podatke koji su nedostajali i bili su razlog brisanja iz upisnika brodova. Temeljem zahtjeva za ponovni upis potrebno je dostaviti izvanredni pregled pri čemu će pregled brodice obaviti nadležna lučka kapetanija ili ispostava lučkih kapetanija, a preglede jahti i brodova Hrvatski registar brodova. Također, ukoliko je potrebno da pomorski objekt temeljem zakonskih odredbi ima dozvolu za radijsku postaju potrebno je uz zahtjev za ponovni upis priložiti i obrazac zahtjeva HAKOM-a.

Ukratko: ponovni troškovi, ali makar je razuman rok rješavanja unutar mjesec dana.

Ponovni upis može zahtijevati osoba koja je u trenutku brisanja bila upisana

kao vlasnik ili je nasljednik upisanog vlasnika broda u trenutku brisanja, kao i osoba koja na temelju pravnog posla stječe vlasništvo od upisanog vlasnika ili nasljednika. Kod ponovnog upisa osim što treba napraviti izvanredni tehnički pregled, svakako se mora paziti i na ime! Ukoliko u upisniku brodova već postoji brod ili jahta s imenom pod kojim je brisan plovni objekt bio upisan, kod ponovnog upisa primijenit će se odredbe ovog Pravilnika koje se odnose na prvi upis u odnosu na ime.

Nakon svega možemo zaključiti da je svakako poželjno pripaziti na ažuriranje podataka kod lučke kapetanije, kao i na redovno podmirenje svih naknada jer nažalost, na temelju odredbi koje su i dalje danas na snazi, posljedice su nemilosrdne!

Zbog brisanja iz službene dužnosti, vlasnika plovila čeka ponovni postupak upisa plovila s dodatnim troškovima i mogućnost obveze promjene imena plovila. [BN](#)

